

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:

Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona,
negyedévre 1 frt = 2 korona.

Egyen szám ára 10 kr. = 20 fillér.

Felolvas szerkesztő:

WITTINGER ANTA L.

Kiadó és laptulajdonos:

FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reklamációk a kiadótulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkőr 81) intézendők. Nyilttér sora 40 fr. — Hirdetések nagyság szerint.

Emlékműünk felavatása.

Azt az emléket, melyet az ezredik esztendő dicsőségére emeltünk az Ó-házon, mult kedden, Kisasszony napján avattuk fel. Egyike volt ez ama ünnepeknek, melyet a hivatalos programba nem vettek fel, de a mely pompában, fényben és hazafias melegségben vetekedik hármelyik más vidék ezredéves ünnepével.

Megnyilatkozott a szívünk.

A magyar sziv hangjai szóltak a szeptemberi nap verőfényébe odafenn az ősi falak között emelt monumentum felavatásakor, a mely monumentum talajában évezredek nyomait leljük. Az Ó-ház történelmi levegőjében hangzott el szívünk szózata, a haza rögéhez való ragaszkodásunk manifesztációja a mult hallgatag tanui közepette, a mult nagyságának emlékei előtt. Polgári erények, hazafias buzgóság és áldozatkészség egyesültek ott egyetlen szent energiává, mely fölállította az ezredév fordulópontján az emlékeztető jelt, hogy az beszélni a messzi mult történelmi csodatételeiről, irányt mutató ujj legyen a nemzeti munka folytatásának hosszú útján. Egy ősi nép áldozó helyét tulajdon házi oltárunkká alakítottunk át s meggyújtottuk rajta hazafias lelkesedéssel a nemzeti áldozat tűzét.

Álljon az oltár sokáig s legyen kiolthatatlan a rajta lobogó láng.

Vegye kezdetét az odairányuló bucsujárás s ne álljon be soha lelkesedésünkben apály.

A felavató ünnep részletei a következők:

Vendégek fogadása és bevonulása.

A magyar ember vendégeket vár, ha öröm éri házat s ünnepelni kell. Mi is számítottunk vendégekre, mikor nagyobb családi körben ünnepet ültünk, felavatván a nyugat-határszéli milleniumi emléket. Megtisztelt bennünket ez alkalommal a kormány képviselőiben s egy megyei küldöttség élén Reiszig Ede főispán, eljöttek a megye és Szombathely város előkelőségei közül dr. Károlyi Antal alispán, Szájbely Gyula kerületünk országos képviselője, Nagy Jenő főügyész, Weöres István, Chernel Antal, Dezse Gyula, Pápay István, dr. Ségli István, Horváth József ügyvéd, Gadr Frigyes közjegyző, Nagy Ignác, Tegye Lajos, Bárdossy László, Tulok János, Kaffér Béla lapszerkesztő, Ehen Gyula polgármester, Lankovits József főkapitány, Czedera Gyula jegyző, Husy Sándor városi képviselő.

A magyar turista-egyesület központját képviselték ünnepünkön: dr. Marinovich Imre, Téry Ödön, dr. Thirring Gusztáv; a budapesti osztályt: Linhart József, Thierry Adolf, Trágor József.

Elsőknek, mint turistákhoz illik, a budapestiek jöttek. Egy párt közülük már hétfőn este üdvözöltünk körünkben, míg a keddi reggeli vonaton érkező központi küldöttség elé a községi turista-osztály tisztviselő-kara sietett ki a pályaudvarba a kiállított szívélyes Isten hozott-at.

A vendégsereg zöme főispán ur ő méltóságával az élen a déli 12 órai vonaton érkezett s fogadásukat impozánsá tette városunk lakossága, mely rang- és osztálykülömbőség nélkül tisztelte vendégeit és ülte meg várva-várt ünnepét. A turista-osztály tisztikara és választmány 11 óra után közel 30 fogaton és zenével ment ki a pályaházhoz, hol időközben nagy és lelkes tömeg gyülekezett és várta az érkezőket. A nap, mely dőlelt meg erősen küzködött a felhőfoslányokkal, ekkorára már utat egyengedett magának s barátságosan tekintett

alá az ünnepelő városra. Lognagobb aggodalmunk ezzel eloszlott s bátran nézhettünk az ünnepelés elé. Közlekedett a fogadás ideje. Mikor a vonat röviddel 12 óra előtt berobogott és megállott, a kiszálló főispánt harsány éljen fogadta s először Tipka Ferencz polgármester a város, majd Markovits József a turisztaság nevében lelkes beszédben üdvözölte. A szép ovációra Reiszig főispán válaszolt, hangsúlyozván, hogy ugy a kormány, valamint Vasvármegye is a legmegalapozottabban érdeklődik Köszeg további fejlődése iránt, mely kijelentést a jelen voltak ismét éljenzéssel fogadták. Erre azután megindult a menet zene kísérete mellett a fellobogzótt király-uton végig s megállapodott a Strucz szálló előtt. Itt volt a főgyülekezési hely, hova a később érkezett és szépen fogadott szombathelyi biciklisták is felvonultak s honnan az ünnepelő sokaság pont 1 órakor a vezetőök elűlmenetele mellett a városi erdőszél mellett elvonuló és vörös-fehér színjelzéssel ellátott uton vonult fel s már 2 óra előtt a magába, az Ó-házhoz ért, hol tanáraival csakhamar a gimnáziumi ifjuság is megjelent s a jelenlevők száma felülhaladta a 3000-et.

A felavatás.

Mikor az Ó-házi menedékház illusztris megszállói, a főispán, alispán a többi urakkal némileg kinyugodtak magukat, kezdetét vette a tulajdonképeni felavatás. Az emlékmű erkélyein a nagy légvonat miatt lehetetlen lévén a hosszabb tartozkodás, a szónokok az emlékmű talapzatát képező déli szikla-terraszon állottak fel, mire a városvar emelkedettebb részén álló gimnáziumi ifjuság, tanárai közreműködése és Pados Gábor karmester dirigálása mellett a Hymnus két versszakát éneklé, megnyitván ezzel az ünnepet. A szivhoz szóló és égbe szálló dallam elhangzása után a turista osztály elnöke, Markovits József a következő beszédet mondotta:

Méltóságos főispán ur! Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Ünnepet ülni jöttünk össze. Ünnepet ülni, hogy felavassuk és rendeltetése céljára átadjuk azon emléképítményt, melyet hazánk ezredéves fennállásának emlékére főként Köszeg város áldozatkész közönségének lelkes és hazafias támogatása mellett emelt a m. t. e. községi osztálya.

1892. év december havában tartott ülésén határozta el a községi osztály, hogy hazánk ezer éves államiságának emlékére itt Köszegen, az ország határán, e történelmi nevezetességű helyen emléképítményt emel, amely az idők pusztító hatásának ellentállva, nocsak turistacélokot szolgáljon, hanem hosszú évek során át hirdesse a magyar hazafiságot, a nemzet és e város multjának dicsőségét. (Zajos éljenzés.)

Az 1893. évi január hó 22-én tartott táncszivigalom és az ugyanakkor kiadott „Millenium“ című emléklap bevételei vetették meg alapját a most már befejezett és a mai napon felavatandó emléképítménynek, s lehetővé tették, hogy a m. o. t. e. k. o. a magas kormány képviselője, Vasvármegye küldöttsége, a m. o. t. e. központjának kiküldöttjei, a mélyen tisztelt vendégek és e város lelkes lakosságának részvételével maradvány emléképítményének felavatása által ülhessen meg hazánk 1000 éves fennállásának emléket akkor, midőn az egész országban minden községben, talán minden kunyhóban ünnepet ülnék, közköltészen emlékeket emelnek s azok alapkövetéleteként országos ünnepé tesszik.

A Gondviselés nemzetünket kezdettől fogva nagy hivatással bízta meg. Új hazát adott neki a négy folyó mentén és a Kárpátok bércei között, s megengedte, hogy az alapítás 1000-od évét megérje. (Viharos éljenzés.)

Visszatekintve a mult időkre, azt tapasztaljuk, hogy nagy nemzetek enyésztek el rövid, küzdelmes élet után, s ezt meggondolva, azon kérdés támad lelkünkben, hogyan történhetett, hogy nemzetünk megmenekült e veszedelemtől, sőt megerősödvé, hatalmas országot alapított, s azt sok ellenséggel szemben megtartotta?

Mert a hazát nemcsak elfoglalni, hanem megtartani is kellett.

1000 éves történelmünk minden lapja bizonyítja, hogy a milyen nehéz volt a honalapítás, épp oly nehéz volt annak megtartása.

A honalkotás és hazánk 1000 éves fennállásának

ezen szép ünnepén tehát őszinte hazafias kegyelettel kell kiemelni azt, hogy ezen emléképítmény, mely Köszeg város történelmi nevezetességű helyén áll, hálásan fogja megőrizni emlékét azoknak is, a kik ott lennt a völgyben páratlan hazaszeretettel, hazafiai lelkesedéssel és tündöklő vitézséggel kivitték részüket akkor, a midőn e hazát életük árán megvédeni kellett, s ekként ők is hozzájárultak ahhoz, hogy a hálás utókor a haza 1000 éves fennállását megülhesse.

Elődeink példája tanítson meg bennünket arra, hogy a haza, a családok és egyesek jóléte, boldogsága azon buzgóságtól függ, melylyel e hazát szeretjük, erényeit tiszteljük, törvényeit megtartjuk. (Zajos éljenzés.)

Elődeink példája tanítson meg bennünket arra, hogy 1000 éven át tanulta a fiu az apától a hazaszeretet érzését, s így vált abból 1000 éves köteletség, mert hazánk történetében egyetlen egy korszak sincsen, mely ne fénylene a hazaszeretettől; a honalapítástól kezdve annyszor akarták elvinni tőlünk a hazát, annyi vért kellett érte hullatni, hogy szívünk, lelkünk, reményünk összeforrt vele a közös szeretetben. (Zajos éljenzés.) A haza iránti szeretetben való közös egyetértés hozta létre ezen emlékművet, legyen ez a hazaszeretet és egyetértés szimboluma, legyen hála és elismerés mindazoknak, a kik e mű sikeréhez hozzájárultak és a kik e mű felavatásának ünnepélyére a mai napon itt megjelentek; legyen hála és elismerés a magas kormánynak, annak képviselője, főispán ur ő méltóságának, Vasvármegye közönségének, a magyar országos turista-egyesületnek, a kik ünnepünk fényét, díszét megbízottak küldése által emelték. (Zajos éljenzés.)

S most, midőn ezen emléképítményt rendeltetése céljaira átadom és felavatottnak kijelentem, arra kérem Köszeg város jelenlévő polgármesterét Köszeg város közönségét, hogy ennek az emlékműnek fenntartása és megvédésében a turista-egyesülettel együtt közreműködni sziveskedjék, hogy az évek során át jó karban fenntartva, necsak rendeltetése céljainak feleljen meg, hanem itt az ország határán büszkén hirdesse a magyar haza és koronás királya iránti, elődeitől öröklött törhetetlen hűségét. Éljen a magyar haza, éljen a magyar nemzet, éljen a koronás király! Az erre felhangzott éljenzés lecsillapultával Reiszig Ede főispán vette át a szót. Beszéde ez:

Igen tisztelt Elnök ur! Tisztelt Uraim! Mindenekelőtt legbensőbb örömmel fejezem ki, hogy a mai szép napon, mint a m. kir. kormány itteni képviselője s egyuttal Vasvármegye küldöttségének vezetője: szivből jövő lelkesedéssel köszönthottem önöket, s a mikor fel vagyok hatalmazva a királyi kormány elismerését kifejezni, egyuttal Vasvármegye közönségének üdvözlét is tolmácsolhatom. (Viharos éljenzés.)

A turista-egyesület lelkes kezdeményezése, áldozatkészsége és Köszeg sz. kir. város hazafias támogatása hozták létre ezen emlékművet, mely a községi polgárság lángoló hazafiságának fogja képezni örök dicsőségét. (Lelkes éljenzés.)

Azon hazafiság, mely évszázadok előtt karddal a kézben védte meg nemcsak a várost, nem csak a magyar hazát, hanem a török hódítás ellen megvédte a művelt nyugatot, megvédte azt a kultúrát, a melyet mi a magunkénak mondunk; azt a műveltséget, mely ép most az ezredév nagyszerű évfordulóján üli soha sem remélt fényes diadalát. (Viharos éljenzés.)

Azon hazafias buzgóság emelte ez épületet, melyet önök dicső őseiktől örökölték a melyet unokáikra fog-nak magamányozni. (Lelkes éljenzés.)

Megalkotta az a magyar szellem, mely ott abban a gyönyörű völgyben fekvő kies városban (alá mutat a városra) mindig otthon volt és uralkodott. — En hiszem, hogy az őseiktől átvett hagyomány, a haza és magyarság szent tradíciója tenyészni fog az újabb generáció, azon ifjuság szivében is, melynek ajkairól imént hallottuk hangzani a Hymnus hangjait! (Kitörő viharos éljenzés.)

Midőn e feledhetlen szép napon a kormány és Vasvármegye közönsége nevében ismételve és forrón köszöntöm önöket: felhívom, hogy magyar szivük egész lelkesedésével hangoztassák e történelmi idők hazafias emlékei által megszentelt helyen: Éljen a király!

Eget verő éljen rivalgás hangzott fel a főispán utolsó, a királyt életű szavaira, mely még nem csillapult, mikor Tipka Ferencz polgármester állott elő s ezeket mondá:

Áldom az isteni gondviselést, mely szerény városunknak is ad oly férfiakat, a kik polgártársaiakat a

mindennapi élet küzdelmei, a megélhetés nehéz feltételei közt ideális célokért lelkesíteni a hazafias eszményi alkotásokra buzditani képesek.

A helybeli turista-egyesület igen tisztelt vezetői fertial voltak azok, kik már 1893-ban díszeset mozgalmat indítottak, s abba belevonták Kőszeg minden polgárát, hogy városunk ezen kimagasló, történelmileg is nevezetesen kies pontján milleniumi emlék állíttassék fel, s az ő lankadatlan munkásságuknak, s az egész városi közönség hathatós támogatásának köszönhetjük, hogy Magyarország díszes fennállásának ezredik ünnepében felavathatjuk a teljesen elkészült emléktornyot díszes városunknak, s díszítésére édes hazánknak. (Zajos éljenzés.)

Ezen emléképtmény Kőszeg sz. kir. város czimerét ábrázolja, s hivatalos lesz hosszú éveken át hirdetni, hogy mint ezert Kőszeg város hazafias közönsége 1896. évben, s hogy miként hódolt ezen évben a dísz magyar államezmenek. (Viharos éljenzés.)

Örtorny lesz ezen emlékmű az ország határ szélén a magyarságnak, az ettől elválaszthatlan szabadságnak! (Zajos éljenzés.)

A város hatósága részéről hazafiai lelkesedéssel vezetem át ezen milleniumi emlékművet kegyeletes őrizetbe, s erős a hitem, hogy mindenki, ki ezen szentelt helyhez közeledik, tisztelőben fogja tartani a lán-goló hazaszeretet ezen művét. —

Midőn végre melegen átérzett köszönetet mondok Vasvármegye tek. törvényhatóságának, az országos turista-egyesület igen tisztelt kiküldöttjeinek, s az összes vendégeinknek, hogy ünnepélyünk díszét emelni kegyesek voltak, beszédemet azon ismerű fohással zárom be: Tartad meg magyarok istene drága hazánkat beláthatlan időkhig. Éljen a király, éljen a haza! (Viharos éljenzés.)

Ezután dr. *Marinovich* Imre, a magyar turista-egyesület titkára és egyik kiküldött képviselője stentori hangon a turista élet hivatását és kedvteléseit színezte ki, rámutatván a közönségi osztály működésére és szép alkotására. Beszéde, virágos nyelvezetben tartva, nem téveszté hatását s az ünnepi közönség lelkesen megéljenezte szónokát, kit most *Szajbely* Gyula, kerületünk országgyűlési képviselője váltott fel a beszédben.

Szajbely-nek éljenzéssel gyakran félbeszakított beszéde ez volt:

A már elhangzott fényes beszédek után, a melyek, méltóan a mai naphoz, hirdették szép ünnepélyünk díszességét: nem sok mondani valóm lehet s mint e város és kerület országgyűlési képviselője (Viharos éljenzés.) kívánok örömmel és hálás köszönetemnek kifejezést adni mindazok iránt, a kik ezen imponáló emlékmű létrehozásán közreműködtek.

Önerzettel és büszkén viseltem mindenkor a közönségi kerület képviselői tisztét (Viharos éljenzés.) s épp azért lelkesedéssel észlelem, hogy a mai nap új dícsfényt árasztott az én kerületemre és annak székhelyére, Kőszegre. (Lelkes éljenzés.)

Az a hazafiaság, a mely a vereczkei szorosától az Adria partjáig vezérelte őseinket s a mely a millenium szent évében ott lángol a palotákban és kunyokokban egyaránt, a mely betölt és eláraszt minden hazafiai szívet s a mely ezü emlékművet is emelte itt: az lobogjon sziveinkben mindenkor kiolthatatlanul. (Viharos éljenzés.)

A mai szép nap kiegészítette Kőszeg városának azon nemes elhatározását, hogy az ezredév emlékeztetőre ősi falai között főgimnáziumot állít. (Lelkes éljenzés.)

Annak a lakosságnak lelki nagysága nyilatkozik meg itt, mely annak idején, a harcok véres napjaiban, karddal védte meg a hazát, most pedig a béke fogyerőivel a civilizáció és tudomány nagy érdekeit szolgálja a régi igaz hazafiasággal. (Viharos éljenzés.)

En hiszem, hogy a millenárius esztendő Kőszeg város történetének lapjain meg lesz írva, sőt egyik legfényesebb lapját fogja betölteni. (Viharos éljenzés.)

Aldja meg a mindenható azt a lelkes és hazafias népet, a mely emelte s tartja meg ezt az emlékművet a késő századok számára, mint egyik szimbolusát Kőszeg igaz hazafiaságának és tettejének. (Perczeken át tartó viharos éljenzés.)

Guár Frigyes állott oda most az előtérre, hogy a szombathelyi turisták nevében szólaljon fel és szálló igéket produkáljon a vidék sajátságairól. Beszédével, melybe sok élcz vegyült, itt-ott megneveztette hallgatóságát és *Éljen-t* is aratott.

Szépen átgondolt, formás és részben hatásos beszédet mondott *Freyler* Lajos, turista-osztályunk alelnöke. Így hangzott az:

Mélyen tisztelt ünnepi közönség! Felavatási ünnepélyünk vége felé közelédünk. Letarolt mezőket látunk magunk előtt elterülőni ott lent, s hazafias ünnepünk mezejéről itt fent az előttem elhangzott fényes szónoklatok leszedték a szébbnél-szebb virágokat, learatták a dús termést, hogy amazokat díszes csokrokba kötve magunkkal vigyük emlékeztetünkben a még idők múltán is gyönyörködhesünk bennök s elmerenghesünk a mai szép nap kedves emlékei; emezt magtárba gyűjtve belőle tápot adjunk a multakért lelkesedő hazafias érzelmeinknek s elveszük magvát a jövő hasonírányú törekvéseinknek.

Itt fent, ormán az Ó-háznak, mely kimagasló a közei vidék emberlaktá tájai felett, az érző ember felül-emelkedik testben és lélekben, szívben és kedélyben, gondolataiban és érzelmeiben a mindennapi élet eseményein s fogékonyabbá válik a természet szépségében, nagyságában és örök törvényeiben megnyilatkozó örök gondviselés szava iránt.

Ez emlékműnél, mely, mint felirata mondja, hazánk ezeréves fennállásának emlékéit örökli meg, s mint kitalálja mutatja, Kőszeg szab. kir. város czimerének képet visel, boruljunk le e mai napon az örök gondviselés meguerhetlen nagysága előtt, áldjuk a magyarok

istenét, hogy a maroknyi népet itt Európa szívében ezer éven át, annyi balszerencse közt s oly sok viszály után mint nemzetet és államot fenntartotta; áldjuk a magyarok istenét, hogy e várost, melynek felső vára — s ennek romjai felett állunk — már a honfoglalás idején mint avar királyok egykori lakhelye létezett, s e tájon két-százötven évvel az elfoglalt haza határát jelezte; e várost, mely évszázadokon át az ország végvárai közé tartozott, s a török ostrom idejében európai hírnévre emelkedett, mely mint város történelmileg kimutatható hetedfél század óta létezik, a sors számos és súlyos csapásai közepette a mai napig fenntartotta. E mai ünnepélyünkön szilárduljon meg bizalmunk a magyar nemzet törhetetlen államalkotó képességében s kifogyhatatlan életerejében, s bizalmunk a város jövője iránt.

Üdvözlöt és köszönetet mondunk mindazoknak, a kik mai hazafias ünnepélyünkben résztvettek s annak fényét megjelenésük által emelték; köszönetet a magas kormányoknak s jelenlévő képviselőjének, Vasvármegye törvényhatóságának (Általános nagy éljenzés) és Szombathely város közönségének s megjelent küldöttségeinek, (Általános nagy éljenzés) köszönettel a magyar turista-egylet központjának s jelenlévő küldöttségeinek, (Meg-megújoló éljenkiállítás) a testvér-osztályoknak és a nagyközönségnek, és — a kiket elsőnek kell vala említenem, — a bájos hölgyeknek, a kik hazafias ünnepünket bíjossá is tették. (Viharos éljenzés.)

Meg egy virágszálat látok ünnepünk mezején érintetlen. A tanuló ifjúsághoz intézem szavaimat. (Élénk éljenzés.)

Ti, fiatal barátaim, a kik ez emlékműnek felavatását nemzeti szent énekünk szavaival oly szépen nyitottátok meg, kik fenkölt szellemű és hazafias érzelmű tudós tanárok bölcs vezetése alatt a millenium történelmi és etikai jelentőségét mélyen bevették fogékony ifju sziveitekbe, őrizetek meg ennek emléket, vigyétek ki majdan magatokkal az életbe s adjátok át azt utódaitoknak is. Emlékezzetek meg arról, hogy e nemzet ezeréves korában mennyire lelkesedett dícsó multjának hagyományaiért s mily rendületlenül bizott jövőjében! Emlékezzetek meg arról, hogy e határszéli kis város kivette részét az ezredév országos ünnepélyeiből, s maga is maradandó emléket állított az ezeréves hazának.

S ha ez emlékmű, ha e mai ünnepélyünk s ezek emléke bennetek, ifju barátaim, nemes tette ébrosztenek a szunnyadozó hazafias érzelmeket, ha a szépre, jóra, s magasztosra való törekvésnek nemzeti és hazafias irányt adand: akkor teljesen betöltötte feladatát és hirdetni fogja a jövő századokban késő nemzedékeknek a mit ti most elmondandók vagytok: „Hazádnak rendületlenül légy hive, ó magyar!”

Viharos éljenzés jutalmazta a lelkes szónokot, a ki után már csak *Reiszig* Ede főispán szólalt fel röviden a nála megszokott hazafias szellemben és a tapasztaltak felett elismerő hangon.

A főispán záró szavai után az emlék körül tömören álló közönség végre mogmozdult, de csak azért, hogy az utolsó aktus nézéséhez lélekzetet vegyon. Figyelme most *Kőszegi* József-re, a turista-osztály titkára s az ünnepségek főrendezőjére fordult, a ki a záróköl-elhelyezést megelőzőleg a köbe zárandó következő oklevelet olvasta fel:

Okmány

az Ó-házon emelt ezen ezredéves emlékmű felavatós és zárókölleteteli ünnepélyről.

A „Magyar Turista-Egyesület Közönségi Osztálya” 1892-ben penditette meg az eszmét, hogy az állam ezeréves fennállásának emlékére, a 609 meter magas Ó-házon emléket állíttson. 1893. jan. 22-én egy turista-ünnepély alkalmával kezdé meg e czélra a gyűjtést, 1895. novemberben készítette el a terveket, 1896. májusban kezdetét vette az építkezés és

M A, S Z E P T E M B E R 8 - Á N

tartotta az emlékműnek

FELAVATÓ ÉS ZÁRÓKÖLLETETELI ÜNNEPÉT.

Ez alkalommal jelen voltak:

A m. kir. kormány képviselőiben

és Vasvármegye törvényhatósága küldöttségének vezetőjeként: méltóságos *Reiszig* Ede, Vasvármegye főispánja, továbbá nagy dr. *Károlyi* Antal, kir. tanácsos, Vasvármegye alispánja; méltóságos *Szajbely* Gyula, a közönségi kerület országgy. képviselője; tekintetes *Tipka* Ferencz, Kőszeg szab. kir. város polgármestere; tekintetes dr. *Marinovich* Imre és tekintetes *Thirring* Gusztáv, a „Magyar Turista Egyesület” központi választmányának kiküldöttjei és a „Magyar Turista Egyesület Közönségi Osztályának” titkára:

Markovits József ügyvéd, elnök,
Freyler Lajos takarékp. pénztáros, alelnök,
Kőszegi József könyvkereskedő, titkár,
Waisbecker Ede kereskedő, pénztáros,
Hammer Gyula tanító, utnagy,
Windisch Antal tanító, helyettes utnagy,

VALAMINT AZ EGYESÜLET VÁLASZTMÁNYÁNAK TAGJAI:

Czike Gusztáv földmunkatulajdonos,
Czike Ferencz állatorvos,
Draskovits Imre polgári iskolai tanár,
dr. *Dreiszker* József orvos,
Freyberger Sándor kereskedő,
Fay Ede városi erdőmester,
Hercz Ödön ipari iskolai igazgató,
Major János prépost-plébános,
Müller Ede építőmester,
Németh Imre takarékp. könyvelő,
Paller András ácsmester,
Pfeffel János kir. közjegyző,
Pötzlberger Károly takarékp. igazgató,
Róth Sándor kereskedő,
Somogyi Miklós, a közönségi járás fűszolgabírája,
Szovják Hugó városi tiszt ügyész,
Tipka Ferencz polgármester,
Wittinger Antal tanító, lapzerkesztő.

AZ EMLÉKMŰ KÖLTSÉGEIHEZ JÁRULTAK:

Kőszeg sz. k. város közönsége,
a Kőszegi Takarékpénztár, a M. T. E. Közönségi Osztálya,
Szajbely Gyula országgyűl. képviselő,
a M. T. E. Budapesti Osztálya

és *Markovits* József, *Freyler* Lajos, *Kőszegi* József, *Unger* Károly, *Czike* Gusztáv, *Németh* Imre, *Waisbecker* Ede, *Barkó* Sándor és *Michaelis* Izidor urakból álló, saját havonkénti adományait gyűjtő társaság.

A villámáritót készítette és adományozta *Lauringer* János lakatosmester.

A bejárat fölötti feliratos márvány emléktáblát adományozta *Jagits* Antal magázó.

Az épület tervezését Kőszeg sz. kir. város czimere nyomán készítte és az építkezést vezette *Müller* Ede építőmester.

Az ősi falakat, melyek az emléket körülveszik, a közönségi turista-osztály megbízásából és költségen *Wittinger* Antal tanító ántta ki.

Emeltük ezen emléket, hogy hirdetője legyen Kőszeg sz. k. város közönsége igaz hazafiaságának, az ezeréves haza iránti tautóritatlan hűségének.

Tanúsítva ez emlék kegyeletűket a mult idők iránt és a jövőbe vetett bizton reményűnket, hogy e haza állani és virulni fog, míg magyar nemzet él e földön.

Kőszeg, 1896. szeptember 8-án.

Kőszegi József,

az egyesület titkára.

Markovits József,

a „M. T. E. Közönségi Osztályának” elnöke.

A felolvasás után az oklevelet, az évekkal ezelőtt megjelentetett *Millenium* című emléklap, a felavató ünnepre szóló meghívó és a *Kőszeg és Vidéke* egy-egy példányával együtt üvegburkba tétetett s a zárókölvel a falba helyeztetett. A szokásos kalapács-ütéseket *Reiszig* Ede főispán, *Szajbely* Gyula orsz. képviselő, *Tipka* Ferencz polgármester, *Markovits* József elnök, dr. *Térry* Ödön, *Guár* Frigyes és *Müller* Ede, az emlék építője, alkalmazták egy-egy jelmondás kíséretében.

Ezzel veget ért a felavatás szép ünnepe s a főispán többet magával felment a toronyba, behatóan meg-szemlélt mindent és elismerésének adott kifejezést a remek alkotás létesítőse felett. Szét tekintett az ezeréves magyar föld körös-körül elterülő változatos képre, körüljárta, lemenet a multtól regelő ősi falakat és azután számos kíséretével búcsút mondott a már-már néptelenné váló avartetőnek.

A népnépnep.

Az Ó-házon teljesített felavatás után az ünnepi sokaság a *Hétfordás* völgykötésében sietett, hol Kőszeg város közönsége népnépnepet rendezett s a meghívott vendégek és más díszítványt egyének is terített asztalokra találtak. A népnépnep jó korán kezdődött, de eredményében nem volt a legszerecsesebb. Az ilyenek rendezésére is ráillik az a mondás, mely szerint meg kellene azt ismétetni és — természetesen — okosabban rendezni. Ugy sikerülne. A nép már javában elte világot, mikor az ünnepi táborkara az Ó-házról leérkezett és hely után nézett. A meghívott vendégeknek úgy kellett utat nyitani és kalauzul szolgálni a terített asztalok felé. A czélpontnál azután megtalálta mindenki, a mire szíve vágott: az alkalmas pihenő helyet, a jó alamósiát és a mi mindezekkel fölött, asztal körül szorgoskodó és fogyasztásra biztató kedves uraszonnyokat. A gazdag buffet szives magyar vendégszeretettel kiállították: a benzés székhez, a *Chernel*, *Czike*, mindkét *Korcsmáros*, *Markovits*, *Miske* báró, *Németh*, *Pfeffel*, *Szovják*, *Terplán*, *Tipka*, *Unger*, *Waisbecker* E. családok és *Szajbely* Gyula képviselő.

Bőven volt minden vendég részére, sőt még egyéb éhezőnek is jutott a válogatott ételekből és italokból. Csakhamar megeredt a tosztok árja is. *Reiszig* Ede főispán elsőnek szólalt fel, válogatott szavakkal és az elismerés hangján életét a jelenlévő hölgyeket. Utána *Tipka* Ferencz polgármester a főispánra emelte poharát, *Nagy* Jenő a varmegye nevében Kőszeg város polgárságára mondott áldomást. *Czike* Ferencz a főispant, *Freyler* Lajos dr. *Térry* Ödönt, mint a turistaszág úttörőjét; dr. *Térry* egykori főnökét, *Reiszig* Ede volt államtitkár; *Reiszig* Ede főispán a közönségi turista-osztály buzgó elnökét, *Markovits* Józsefet és a tövékeny tisztikart köszöntette fel. Ezen közben azonban lassan-lassan beesteledett s készülni kellett a visszatérésre. A het vezértől való elbucuzás pillanatában az asztaltársaság egy részének lelkesedése a legnagyobb fokra hágott. A kit egész napon át szeretettel vett körül közönségünk, a megye vezére mellett tüntetett most a társaság, éljenzéssel fölemelvén őt vállaira.

Aztán már nem sokára vége volt az ünnepnap fényének és zajának. Az erdőre sűrűn boruló sötétségben csak az imént villogó láng visszaverődését láttuk; a természet csöndjébe is jobbra csak az ifjúság vig danája öntött életet. A nagy ünnepi közönség a városba tért vissza, oda vendégeink is, kik, némi pihenés után, lelkes kísérettel a vonathoz hajtottak a *Isten hozzád*-ot mondták városunknak.

Az ünnepnap folyamán a következő üdvözlő levelek, illetőleg táviratok érkeztek a turista-osztály elnök-ségéhez:

Igen tisztelt Elnökség.

Hazafias köszönettel vettük aug. 20-ról kelt szives meghívásukat. Minthogy azonban a távolág miatt a gyűlésre el nem mehettünk, ez uton fejezzük ki örömünket, hogy a derék osztály a milleniumot így szép alkotással ünnepli meg. Kérjük egyesületünk nevében az ünnepi turistákat melegen üdvözölni.

Kolozsvár, szept. 1-én.

Hunyos Miklós
társelnök.

Radnóti Dezső
titkár.

Hazafias ünnepélyetek alkalmával testvériesen üdvözlő lélekben veletek ünnepi vágvölgyi osztály.

Dr. Pataky.

A közönségi testvér-osztály mai nagyjelentőségű ünnepélye alkalmával meleg szívvel üdvözli szerető testvére: a budapesti osztály.

Petrik Lajos
elnök.

Gróf Teleki Géza
ügyv. alelnök.

Köszeg város m. t. közönségéhez. Egyesületünk m. t. tagjaihoz.

Most midőn egyik legnagyobb alkotásunk, az ezred-éves óhízi emlék készen áll és rendeltetésére átadott, szívünk mélyéből fakadó hálás köszönetet mondunk Köszeg sz. kir. város közönségének, egyesületünk buzgó tagjainak és az összes ügyünk előmozdításában közreműködőeknek, hogy ezen nagy tervünknek létrehozásában, oly hathatósan, oly páratlan lelkesedéssel és ritka áldozatkészséggel bennünket támogatni szívesek voltak.

Kérjük, tartsák meg egyesületünk iránti jóindulatukat és támogatásukat a jövőben is, hogy ezután is tovább munkálkodhasunk városunk javára.

Mindazok, kik az ezredéves emlék felavatása alkalmából tartott nagy ünneprendezésben szíves közreműködésükkel segítettek, különösen pedig a szt. Benedek-rend nagyrabecsült igazgatóságának és tanári karának, a gimnázium tanulóival való megjelenésük és az ünnepélyen való szíves közreműködésükért, melylyel ünnepünket oly széppé és magasztossá tették, ez uton is leglegbensőbb hálánknak és legforróbb köszönetünknek adunk kifejezést.

Köszegen, 1896. szeptember 12-én.

Köszegi József Markovits József
egyesületi titkár. a „M. T. E. köszegi oszt. elnöke.

Kivonat

a soproni kerületi kereskedelmi és iparkamara 1895. évi jelentéséből.

Részletek.

A kereskedelmi részről a borkereskedést illetően a kamara jelentése direkt vidékünkéről ezeket tartalmazza (25. l.):

Az előzőleg említett két törvényhatóságánál is (Sopron város és megye) kedvezőbb szüreti eredményei voltak aránylag Vasvármegyének, nevezetesen a megye déli, Zalavármegyével határos részeiben. E kedvező szüreti eredmények egyrészt a peronospora ellen való érellyes védekezésnek, másrészt a déli tekvésű szőlőkertek kedvezőbb időjárási viszonyainak tulajdonítandók, mert a míg a vármegye északi részeiben, Köszeg, Rohonc, Vasvár stb. vidékein, melyeknek ugyanoly zord időjárását kellett elviselniük, mint Sopronvármegye szőlőgyeinek, gyenge volt a szüret, addig a déli részekben ugy mennyiség, mint minőség tekintetében kielőgítő eredményeket értek el. A vármegye ezévi borteimése körülbelül 12.000 hektoliterre rug. A fehér must ára 13 és 16, a vörös musté pedig 18—20 frt között ingadozott hektoliterenként.

A gyümölcsökkel való kereskedésnél ezeket találjuk (36. l.):

Az 1894. évben Köszegen egy Cazenille-rendszerű aszalógép állott a termelők rendelkezésére, a mely gépet akkor az ottani gyümölcstermelők a bő gyümölcstermés folytán élénken foglalkoztatták. Az 1895. évben azonban a gépnek is szünetelnie kellett a gyümölcs-hiány miatt. Köszegen és vidéken ugyanis — Steierlein Gábor köszegi városi faiskola-kezelő ur által rendelkezésünkre bocsátott adatok szerint — az elmúlt 1895. évben egyáltalán nem volt gyümölcstermés. Az összes termést alig tehetni 20—50 q-ára s ez is ferges, formátlan, jégverte és izletlen gyümölcs volt; nem lévén piacsképes, nem is került piacra, hanem maguk a termelők körében talált fogyasztókra. Ily körülmények közt aszalásra és piaci értékesítésre gondolni sem lehetett. Köszegen különben a városi faiskola kezelésében a gyümölcstermelés fejlesztése és helyes irányba terelése érdekében azon intézkedés tételét, hogy az eddig művelt sok faj helyett a jövőben csak egy almafaj (arany parmen) és egy körtefaj (Hardepont téli vajoncza) fog nagyban termeltetni.

A baromkereskedésnél olvassuk (39. l.):

A vas megyei gazdasági egyesület tevékenysége szintén az állattenyésztés terén volt a legnagyobb. Beszerzett 38 darab tenyészbikát 12.351 frt 02 kr. értékben és azokat kedvezményes fizetési feltételek mellett túlnyomóan községnek eladta.

Felső-Eőrön, Rohoncra és Köszegen tenyészdíj-osztásokat rendezett. E három helyen összesen 257 darab állat hajtatott fel a szemlére s ezek közül 55 darab díjaztatott 1169 frt 99 krral és 2 ezüstéremmel. A kiállított anyag arról teszi tanuságot, hogy az állattenyésztés a megyében napról-napra fejlődik a hogy a vas megyei tájfaj mindinkább egyöntetű jelleget nyer.

Segélyezte ezenkívül az egyesület a Muraszombati Gazdakör által rendezett s nemzetközi vásárral egybekötött ló- és tenyészállat-kiállítását is.

A lótenyésztés általános érdekeinek támogatására az egyesület a megyei lótenyésztési választmányunk bizonyos összeget bocsátott rendelkezésére.

A sertésenyésztés fejlesztésére, tenyészsertések beszerzésére 115 frt 98 krt fordított az egyesület; hogy többet nem tehetett, annak oka szintén a sertésvész volt, mely a megyébéli sertésállományban nagy pusztításokat tett.

(Vége következik.)

HIREK.

— Az Ó-házra felrándulókat ezennel figyelmeztetjük, hogy az emléképületen még néhány napig dolgoznak s ezen idő alatt a toronyba való felmenés nem tanácsos. A munkálatok befejezése után is csak akkor lehet a toronyra feljutni, ha kulcsot visszünk magunkkal. Ily kulcsok a városnak több könnyen hozzáférhető helyen, vízszállítás kötelezettsége mellett lesznek átvehetők, még

pedig Köszegi József könyvkereskedésben, a Waisbecker-féle vendéglőben, a „Strucz“ szállodában, Lenner-kávéházban, dr. Dreiszker J. gyógyintézetben, Knaute Károly erdésznel, Hammer Gyula és Winisch Antal utnagykornál, a városháza rendőri szobájában és még a később megnevezendő helyeken.

— Nyilvános köszönet. Az ó-házi millenárius emlékmű felavatásával kapcsolatban a Hőforrásnál folyó hó 8-án a város közönsége által rendezett népünnepély, a honalapítás emlékéhez méltóan folyván le, a város közönsége nevében hazafias meleg köszönetet mondok mindazoknak, kik az ünnepélyen megjelenve, sikeréhez hozzájárulni kegyesek voltak; nevezetesen a helybeli turistaegyesület tekintetes választmánya, s rendező bizottsága összes tagjainak, — a köszegi gimnázium főtitkarendő igazgatójának s tanári karának, a köszegi tüzoltó egyesület tiszelt parancsnokságának — mindazon családok és uraknak, kik vendégeink asztalát oly bőkezűen el látták, végre kik fogataikat azon napon a város rendelkezésére bocsátották.

Köszeg, 1896. évi szeptember hó 11-én.

Tipka Ferenc,
polgármester.

— Itthon vannak katonaink. Tegnap érkezett vissza városunkba az összes itt allomaszó és utóbb gyakorlatokon levő katonaságunk.

— Huszárok elhelyezése. Szombathelyről esütörtökön egy század lovasság érkezett ide 21 napi gyakorlatra. A lovasok és lovakat a gőzmalmi kaszarnyában helyezték el.

— Új vezetés alatt. A helybeli sörgyár ideiglenes igazgatásával az igazgató-választmány Czeke Gusztáv urat bízta meg, aki az ügyeket e hó 9-ik óta vezeti.

— Iskoláink népessége. Az idei tanévben iskoláinknál beiratkozott es pedig: a gimnázium 4 osztályában 166, a köszegi polgári fiúiskola 4 osztályában 115, a leányiskola 4 osztályában 85, a Domonkos-nővérek polgári leányiskolájának 4 osztályában 97, az 5 osztályu elemi fiúiskolában 320, a Domonkos-nővérek vezetésé alatt álló 4. osztályu elemi leányiskolában 267, az ág. ev. 4 oszt. elemi vegyes fiú- és leányiskolába 202 tanuló. Az iparos tanoncziskolai beírások most vannak folyamatban.

— Kath. tanítók közgyűlése. A szombathely-egyházmegyei r. k. tanító-egyesület mult esütörtökön Szombathelyen a vármegyei ház dísztermében évi közgyűlést tartott. Az elnökök megnyitó beszédével nyílt meg a gyűlés, melynek tárgysorozatába a mult évi közgyűlés jegyzőkönyvének tudomásul vétele, az elnök és pénztáros, az orsz. kath. tanítók kongresszuson résztvett tagoknak és a központi bizottság jelentéseinek kívül egy pár fontos indítvány is vétetett fel. Ez indítványok egyike szerint a közgyűlés a segítő egyesület jövedelmeiből eddig eszközölt támogatást beszünteti s az alapszabályok megváltoztatásával tanítók gyermekeinek elhelyezése czéljából Szombathelyen ugynevezett Tanítók háza-t akar emeltetni és berendezni. Egy másik indítvány értelmében a kántor-tanítók fizetésrendezése ügyében fognak lépéseket tenni, valamint felírni az országgyűléshez, hogy a milleniumi évet a törvényhozás tudja be a tanítóknak 5, vagy legalább 3 működési évnök nyugdíjba való lépésük esetén.

— Tanítók alkalmazása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ribiczey Aladárt, ki Köszegen is volt alkalmazásban s utóbb a szegedi államilag segített II. polg. iskolát igazgatta, a hódmezővásárhelyi óvónőképző intézet igazgatójává nevezte ki. — Ecker Róza okleveles polgári iskolai tanítónő a mezőúri államilag segített polgári leányiskolában a mennyiségügyi szakcsoport tanítására bizta meg az ottani iskolások. — Korchimáros Lujza és Irma kisasszonyok, Korchimáros Gyula helybeli segéd-telekkönyvtáros leányai Somogyba mennek állomásra, előbbi a zamárdi, utóbbi az endrédi r. k. népiskolához.

— Az országos vásár mult hétfőn megint csak gyengén volt látogatva. Az üzletemberek tele voltak panaszkodással s most már szinte felnek a vásároktól, mert bevételeikkel alig fedezhetik fölmerült kiadásait. Marhát sokat hajtatott fel, de keveset adtak el. 469 ló és 1947 db szarvasmarha állott a vásártéren s ezekből csak 173 ló és 637 db marha kelt el.

— Hymen. Steltzer Lajos volt helybeli, jelenleg pozsonyi ág. ev. tanító jegyet váltott Frühwirth Miczi kisasszonnyal, Frühwirth Lajos pozsonyi ág. ev. tanító leányával.

— Köszönet. Az ipartestület, melynek megbízásából Köszegi József ur ez év július havában egy nagy csoportot vezetett a kiállításra, most a következő levelet intézte hozzá: Tekintetes Köszegi József urnak helyben. A f. é. augusztus 24-én tartott előjárásági ülésünk határozata alapján, az ezredéves kiállítás megtekintésére f. é. július 25-én Budapestre felrándult ipartestületi tagok vezetése körül tanusított tapintatos eljárása és fáradságot nem ismerő tevékenységéért az ipartestület nevében fogadja hálás köszönetemet.

Köszeg, 1896. évi augusztus hó 25-én.

Mederl János,
ipartestületi elnök.

— Újabb csoportkirándulás. Vasvármegye alispánja több oldalról nyilvánult kívánsághoz képest egy II. társas kirándulást rendez a milleniumi kiállításra. Ez a második csoport f. é. október 16-án este külön vonaton indul Szombathelyről és 17-ét, 18-át Budapeston tölti. A vasut oda és vissza, a két napi szállással és étellel, valamint 2 belépti jeggyel a kiállításra személyenkint 5 frt. Jelentkezéseket szept. 29-ig elfogadnak a főszolgabírók és polgármesterek.

— Bucsú. Ma tartják Lékán a vásárral összekötött sz. miklós-napi bucsút. Iparosaink egy része és a kirándulók sokasága szokott e bucsun résztvenni.

— A hidegkúti kiállítás. A muraszombati gazdasági egylet által Vas-Hidegkúton f. hó 5-én tartott állat-kiállítási díjazás alkalmával kiállítottak 16 bikát, 25 tehent, 31 üszőt, összesen 72 db. szarvasmarhát, 2 család ludat, 1 család róczét, 3 család tyukot, 3 db. angolifaju sortést és 9 db. amerikai nyulat. Bikáért I. díjat (20 kor.) nyert Szapáts István — Jogenyás, II. díjat (15 kr.) Mácsek Mátyás — Buzahely, III. díjat (10 kor.) Szvetecz János — Halmos, IV. díjat (5 kor.) Dani István — Tiborfa, V. díjat (5 kor.) Vreicsa Ferencz — Sürüháza. Üszökért díszoklevelet nyertek Raffel János — Szarvaslak és Vogler György — Hidegkut, I. díjat (20 kor.) Vogrinesics Mátyás — Jegenyás, II. díjat (10 kor.) Sinkó József — Szechenfalva, III. díjat (10 kor.) Háry József — Rétállás, IV. díjat (V. díjat (5 kor.) Bonkó György — Hidegkut. Tehenekért I. díjat (20 kor.) nyert Bakó János — Sürüháza, a ki azonban a díj felét 10 koronát az egyesületnek visszaajándékozta, melyből 2 db. 5 koronás díj alakítottatott; II. díjat (15 kor.) nyert Raffel János — Szarvaslak, III. díjat (10 kor.) Vogler György — Hidegkut, IV. V. és VI-ik díjat (5 koronát) Szimecz Mátyás Ivánfalva, Jauk Károly Szechenfalva, és Pável Ferencz Pálmafa. Sortésekért I. díjat (15 kor.) Hodoscsék Iván Zoltánháza, II. díjat (10 kor.) Tónás István Rónató, Baromfiakért I. díjat Gerlecz Katalin Vasvecsés (udért) II. díjat (4 korona) Hansl Lipót Ferenczfalva, (tyukért.) III. díjat (3 kor.) Fiezkó Miklós Vas-Hidegkut (róczéért.) IV. díjat (2 kor.) Pollak Katalin Hidegkut (tyukért).

— Helybenhagyott alapszabályok. A rohonczyi kath. polgári olvasókor alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium f. é. 78,503. sz. a. a bemutatási záradékkal elátta.

— Elvesztett molitű. A mult keddi millenárius ünnepségek alkalmával a hegyek között elvesztett valaki egy kis antik molitűt (kis hegyi manó kalapácsot emel köszöreltetlen apál-darabra). A becsületlen megtaláló, aki kedves emléktárgyat a Köszeg és Vidéke szerkesztőségében átadja, ugyanott illő jutalomban részesül.

— A gazdasági egyesület köréből. A vasvármegyei gazdasági egyesület a multkoriban tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az idejéigpusztítás miatt az országos gyümölcskiállításban mint testület nem vehet részt, de ha egyes gazdák és birtokosok egyenkint gyümölcsöt akarnak kiállítani, a kertészeti szakosztály által őket anyagi és erkölcsi támogatásban fogja részesíteni. Az egyesület előbbi gyűlésében kimondotta, hogy a gazdaközönségnek olesó kamatláb mellett leendő hitelezés, a termés és nyersterményeknek bizományképen való eladása, műtrágyák és gazdasági eszközök gyári áron való beszerzése stb. czéljából mezőgazdasági hitelintézetet alapít s a terv létesítésével Reiszig Alajos, dr. Ernuzt József, Gothard Sándor, Neumann Ferdinánd, Szabó Ernő, Fostetits Andor gr., Illés Andor és Rösler Károly tagokból álló bizottságot küldött ki. Az Agrár- és Járulékbank véleményező bizottságába Reiszig Alajost választották be.

— Gazdatiszték kongresszusa. A II-ik magyar gazdatiszték kongresszusa való jelentkezős határideje f. hó 10-én lejár. Tisztelettel felkéretnek tehát mindazok, kik e kongresszus iránt érdeklődnek, hogy bejelentésüket igyekezzenek a lejárat határ idő előtt a rendező bizottság irodájában Budapest, IX. Lonyai-utca 7. sz. teljesíteni, mert hülönben a rendező-bizottság nem lesz azon helyzetben, hogy a kiállításba helyezett kedvezményeket a később jelentkező tagoknak is megszerezhesse.

Hamisított fekete selyem.

Egészünk el egy kis mintát a venni szándékoló selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az élegetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga utáni esekély barna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiroszínű-szallomás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (mint-hogy rostszáljai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — *Henneberg G.* (cs. és kir. udvari szállító) *selyemgyára Zúrtchenben*, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyhöz való, akár egész végeket valódi selyem szöveteiből. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

N y i l t - t é r . *)

Krondorfí savanyuviz.

Stefania trónörökösne forrás,

kitünő gyógyviz,
kedvelt asztali viz.

Kapható Köszegen: Jánosa Gyula urnál,
és minden fűszerkereskedésben.

Piaczi árak.

Buzalaszt I. 100 kilo	14	—	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	13	—	Marha zsír	—	68
Rozalaszt I.	13	50	Marhahús . 1 kilo	48	60
„ II.	9	—	Disznóhús . „	56	60
Buzakorpa . . .	5	25	„ zsír . . .	68	—
Rozs . . .	5	—	Borjúhús . . .	56	80
Kölesakáa . . .	13	50	Birkahús . . .	86	—
Dara . . .	16	—			
Árpa dara . . .	7	—	1 méteröl bükkfa	14	—
Széna . . .	2	70	„ dorong	12	—
Szalma . . .	1	60	„ tölgyfa	9	40
			„ dorong	7	60

Vasuti menetrend.

Kilom.	Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal.			
		reggel	d. e.*	d. u.	este†
	Középeurópai idő.				
	Köszeg ind.	4 ⁵⁰	8 ⁰⁵	11 ⁵¹	4 ²⁸ 8 ⁴⁵
	Lukácsháza (m. h.)	5 ⁰³	8 ¹⁹	12 ⁰⁴	4 ⁴⁰ 8 ⁵⁹
	Német-Genes (m. h.)	5 ¹⁹	8 ³⁵	12 ²⁰	4 ⁵⁷ 9 ¹⁵
	Szombathely érk.	5 ³³	8 ⁵⁰	12 ³⁴	5 ¹² 9 ³⁰
	Szombathely ind.	6 ⁴⁵	11 ⁰⁴	3 ¹⁵ 7 ⁰⁵	9 ⁵⁵
	Német-Genes (m. h.)	7 ⁰¹	11 ¹⁹	3 ³¹ 7 ²¹	10 ¹⁰
	Lukácsháza (m. h.)	7 ¹⁸	11 ³⁵	3 ⁴⁸ 7 ³⁸	10 ²⁷
	Köszeg érk.	7 ³¹	11 ⁴⁷	4 ⁰¹ 7 ⁵¹	10 ⁴⁰

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.

† Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	érel	2.40	reggel	8.55	d. u.	12.39	este	10.48
Váp		2.56				12.52		11.01
Sárvár		3.26		9.21		1.15		11.26
Kis-Czell	reggel	4.48		9.50		2.18		12.08
Győr	d. e.	10.34		11.18		5.03		2.38
Szpestro érk.	d. u.	1.25	d. u.	2.10	este	9.20		7.30

Budapestről.

Budapest	regg.	8.35	d. u.	1.35	d. u.	2.05	este	9.30
Győr	d. e.	11.30		4.35		5.30		2.10
Kis-Czell	d. u.	1.49	este	6.03	este	8.49		4.11
O.-Aszonyfa								
Sárvár		2.23		6.26		9.34		4.45
Váp		2.49				10.07	reggel	5.12
Szombath. é.		3.02		6.58		10.23		5.25

Déli vasut menetrendje. Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	reg.	4.00	reg.	6.32	d. e.	11.00	d. u.	4.39
Acsád		4.18		6.07		11.13		4.55
Bécsbe érk.		9.00		9.40	d. e.	2.40		8.58

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg.	7.20	délb.	1.35	d. u.	3.05	est.	7.49
Acsád		10.41		4.55		9.08	éj.	12.20
Szombath. é.		10.55		5.07		9.22		12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely	d. e.	11.07	este	5.17	éjjel	12.51
Dömötöri		11.23		—		1.10
Molnári		11.32		—		1.21
Győrvar		12.—		—		1.53
N.-Kanizsára érk.		1.34		10.15		3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel	12.45	reggel	8.00	d. u.	2.05
Győrvar		2.39		—		3.38
Molnári		3.14		—		4.05
Dömötöri		3.27		—		4.15
Szombathelyre érk.		3.47		10.51		4.31

Szombathelyről Gráz felé indul:

Szombathely	regg.	5.45	d. u.	3.14	éjjel	7.—
Kis-Únyom		5.55		3.27		—
Egyházaskócs		6.12		3.40		—
Körmen		6.26		3.53		7.28
Csákány		6.41		4.06		—
Rátót		6.51		4.15		7.44
Szt-Gotthárd		7.11		4.33		7.59
Gyánafalva		7.38		4.50		8.10
Grázba érkezik	d. e.	10.25	este	7.35		9.40

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy **1. é. szeptember 17-én** Köszegre érkezem és fogászati működésemet újra megkezdem.

Kiváló tisztelettel:

Scharpf Jenő,
fogtechnikus.

4-5% mellett

rendes és rendkívüli **jelzálog-kölcsönöket kleszközöl,** valamint a legbizonytalanabb konverziókat szintén 4-5 %-kal rendezi, gyorsan és dícsért minden előleg nélkül

Herczeg Sándor

Budapest, Gyar-utca 19.

Keil Alajos-féle

padlozat-fénymáz

(Glasur)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. 1 nagy palack ára 1 fit 35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtó, ablakdeszkák stb. nomanai befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Unger Józsefnél Készegen.

FEIGL GYULA

gyorsajtókönyvnyomdája

Köszegen, városkör 81. sz.

elvállal mindennemű nyomlási munkákat, kívánatra: egyszerű, vagy díszesebb kiállításban a legolcsóbb árak mellett.

A „Köszeg és Vidéke“ és „Günser Zeitung“ kiadóhivatala.